

de **OP**STAP

kunsteducatie • talentontwikkeling • participatie ►

Jaarverslag 2015

Woord vooraf van het bestuur

Na een gedegen voorbereiding in 2014 was het dan per 1 januari 2015 zover:

De Opstap is per die datum door de gemeente Amsterdam gegund laag intensieve dagbesteding te bieden aan mensen met psychiatrische problematiek.

Klein maar fijn en met het HKZ-keurmerk op zak zijn we als zelfstandige WMO-gefinancierde instelling verder gegaan. We vierden dat eind januari met een feestje voor de vrienden van de Opstap.

Dat we WMO gegund zijn betekende voor ons team en bestuur heel wat werk aan de winkel om wegwijs te worden in het nieuwe door de gemeente opgezette registratiesysteem (RIS). Het werk is professioneler geworden door o.a. de toepassing van de zelfredzaamheidsmatrix en het regelmatig evalueren van de vorderingen van de cliënten. We pasten onze website aan en er werd een nieuwe flyer gemaakt.

Na gesprekken met de gemeente over de moeizame instroom van nieuwe cliënten via de wijkzorg werd het De Opstap toegestaan zelf als klanthouder te fungeren.

Dat betekent dat cliënten direct via hun verwijzers of zelfstandig, na een intake bij De Opstap, kunnen instromen. De instroom verloopt daarmee een stuk soepeler.

De kwartaalgesprekken die we met de gemeentelijke accounthouder voerden, verliepen in een prettige sfeer. Daarbij was steeds oog voor de aparte positie die De Opstap in het veld van de laag intensieve dagbesteding inneemt.

Het aantal mensen dat zich bij De Opstap meldde nam in 2015 gestaag toe.

De complexe problematiek van onze cliënten vraagt er nu om over beleid na te denken, hoe de lessen zo in te richten, dat cursisten zich optimaal kunnen ontwikkelen.

In 2015 kwam het bestuur van De Opstap 9 maal bijeen.

Een vast agendapunt betreft: klachten en MIC's.

In de vergadering van maart werd de jaarrekening over 2014 vastgesteld en werd décharge verleend aan de penningmeester van het bestuur.

Het boekjaar 2014 werd opnieuw afgesloten met een positief resultaat.

In maart namen we afscheid van ons zeer betrokken en actieve bestuurslid Peter Hoekstra. Met een etentje bedankten wij hem voor zijn uitzonderlijke inzet, die er in hoge mate aan heeft bijgedragen dat De Opstap WMO gegund werd. Zijn plek werd ingenomen door Alex Hageman die in de maartvergadering als secretaris van het bestuur werd benoemd.

In de vergadering in mei werd het inhoudelijk jaarverslag over 2014 vastgesteld.

De resultaten van het in 2014 uitgezette tevredenheidsonderzoek onder onze cliënten werden in het voorjaar van 2015 bekend. De overgrote meerderheid van onze cliënten uitte tevredenheid over De Opstap, de inhoud van de lessen en over de docenten. Een enkele kritische kanttekening had voornamelijk betrekking op de groepsgrootte.

Het bestuur voerde in het najaar functioneringsgesprekken met de drie medewerkers en besloot in overleg met de medewerkers tot het aanstellen van een coach/supervisor om het werken als team te verbeteren.

Het bestuur overlegde met de Waterheuvel over continuering van de samenwerkingsovereenkomst in 2016.

In oktober werd de WMO-aanbesteding voor het jaar 2016 door het bestuur bij de gemeente ingediend.

Het jaar werd afgesloten met de gebruikelijke gezellige kerstinloop georganiseerd door en voor cliënten, vrijwilligers en docenten, waarbij de leden van het bestuur acte de présence gaven. We konden terugkijken op een geslaagd jaar, waarin het team zich met succes op verschillende terreinen bijschoolde om aan de eisen van het nieuwe WMO-kader te voldoen.

Een woord van dank willen we hier nog uitspreken aan Karin Tijdeman, die een geweldige steun bleek in de aanpassing van de financiële administratie aan de gemeentelijke WMO-eisen.

Namens het bestuur

Tineke van den Klinkenberg
Voorzitter

Visie De Opstap

De Opstap wil cliënten door middel van kunsteducatie leren om hun creatieve talenten en zichzelf te ontwikkelen waardoor zij(weer) tot maatschappelijke participatie kunnen komen.

Geschiedenis Stichting De Opstap

- 1981 opgericht als speciale cursus voor mensen met een psychiatrische achtergrond binnen stichting De Werkschuit te Amsterdam
- 2005 zelfstandige stichting binnen Stichting Kunstzinnige Vorming Amsterdam
- 2009 samenwerking met Stichting Nieuwe werkvormen Amsterdam (SNWA)
- 2010 samenwerking De Opstap en SNWA ontbonden
- 2011 tot eind 2014 functioneert Stichting De Opstap zelfstandig in samenwerking met HVO Querido als hoofdaannemer met betrekking tot AWBZ zaken
- 2012 De Opstap viert het 30-jarig bestaan met de uitgave van het kookboek "de Kunst van het Koken". Het eerste exemplaar wordt aan prinses Maxima aangeboden tijdens de Participatiemarkt in de Meervaart te Amsterdam.
- 2014 De Opstap wordt gegund in de aanbestedingen voor aanbieder laag intensieve dagbesteding en ontvangt het HKZ keurmerk
De Opstap heeft een samenwerkingsverband met de Waterheuvel
- 2015 De Opstap is de kleinste aanbieder laag intensieve dagbesteding in Amsterdam

Resultaten 2015

Het cursusjaar bestond uit 47 weken met in januari gemiddeld 61 cursisten en in december 96.

In 2015 waren er 58 intakes, waarvan er 50 geplaatst konden worden. Voor ca. 15 van die instappers bleek De Opstap bij nader inzien toch niet de juiste plek te zijn. Er was een wachtlijst die gedurende het jaar varieerde van minimaal 4 tot maximaal 19 cursisten.

Op de wachtlijst staan:

nieuwe cursisten, die nog niet in kunnen stromen omdat er (nog) geen plaats is en cursisten die terugval hebben. De laatsten worden tijdelijk op deze lijst geplaatst totdat ze weer in kunnen stromen.

Capaciteit 2015

Uitgaande van een jaar van 47 weken met 7 dagdelen per week = 315×13 cursisten zijn er 4095 dagdelen te volgen.

Afgenomen dagdelen 2015

In 2015 zijn 2520 dagdelen afgenomen door de cursisten.

Dat is een aanwezigheid van 61,5 % uitgaande van 13 cursisten per groep.

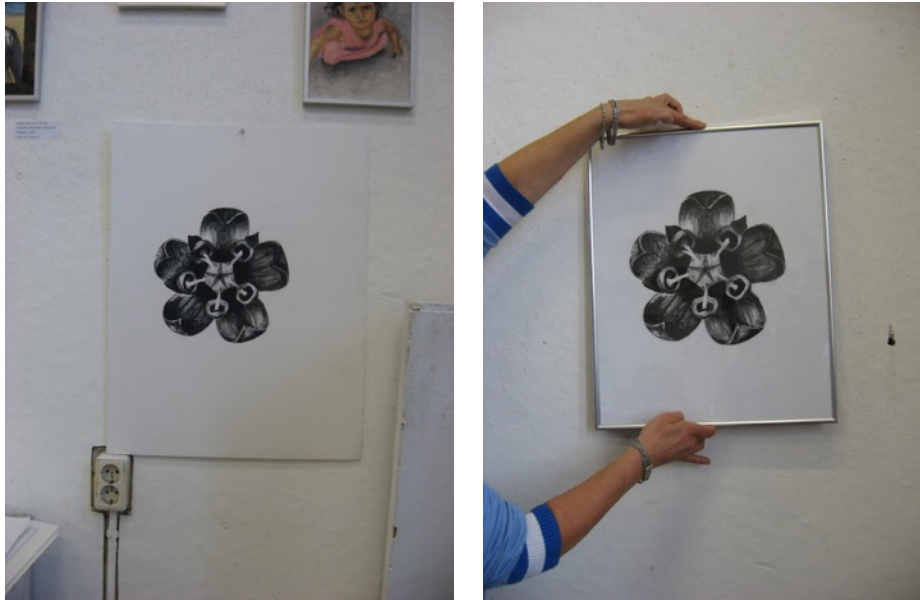
Een les is in totaal 2,5 uur.

In- en uitstroom 2015

Er was een succesvolle instroom van 35 nieuwe cursisten in 2015.

De uitstroom in 2015 bedroeg 27 cursisten, die doorstroomden naar (vrijwilligers)werk, een andere dagbesteding, een leer/werktraject, opleiding of door terugval.

Vanaf 1 januari 2015 was De Opstap de kleinste zelfstandige aanbieder van 'laag intensieve dagbesteding' in Amsterdam. Laag intensieve dagbesteding wordt binnen de WMO in Amsterdam gezien als een algemene voorziening. De WMO trad per 1 januari van het verslagjaar in werking. De Opstap moest overschakelen van de AWBZ met CIZ indicaties waar alles draaide om de beperkingen van cliënten naar het gemeentelijke RIS-systeem, waar het draait om het eigen netwerk van de cliënt en de Zelfredzaamheidsmatrix. Er werden verschillende trainingen gevolgd bij de gemeente om het systeem onder de knie te krijgen.

De gemeente zelf had veel last van kinderziektes en hiaten in het nieuwe systeem en dat betekende voor De Opstap vooral ad hoc zaken aanpassen, veel bellen en mailen over onvolkomenheden in het systeem en het uitwisselen van ervaringen met andere instellingen die met dit systeem te maken hadden.

Ondanks de grote veranderingen in het administratiesysteem was De Opstap een van de eerste partijen, die van begin af aan haar zaakjes op orde had.

Om cliënten buurtgericht door te verwijzen naar de juiste instellingen voor o.a. dagbesteding had de gemeente ten bate van de WMO wijkteams in het leven

geroepen als eerste contactpunt om gericht door te kunnen sturen. Dit bleek niet te werken voor cliënten, die van De Opstap gebruik wensten te maken door:

- overbelasting van de wijkteams (dus lange wachttijden voor een intakegesprek)
- andere ideeën van sommige wijkteammedewerkers hoe een intake plaats zou moeten vinden (voor cliënten van De Opstap voelde dit als erg onveilig)
- weinig tot geen kennis van wijkteammedewerkers over de dagbesteding van De Opstap.

De gemeente heeft de klachten van De Opstap serieus genomen en sinds die tijd kan De Opstap als klanthouder cliënten zelf inschrijven en snel laten instromen.

De medewerkers hebben dit overgangsjaar veel extra tijd moeten steken in het kennismaken met de wijkteams via netwerktafels, het bezoeken van informatiebijeenkomsten, het omzetten van CIZ indicaties van de AWBZ naar het gemeentelijke RIS systeem, het binnen een jaar evalueren van de cliënten, allerlei activiteiten inzake het verlengen van het HKZ keurmerk en de nieuwe gemeentelijke inkoopprocedures.

Op 29 januari 2015 vierde de Opstap de gunning van de gemeentelijke aanbestedingen voor laag intensieve dagbesteding en dat een HKZ keurmerk was toegekend. Na een zeer intensief jaar konden docenten, bestuur, verwijzers, vrijwilligers en anderen uit het netwerk met elkaar het glas heffen op de behaalde resultaten. Ter gelegenheid daarvan hadden de cursisten een boeiende expositie met stillevens ingericht in het koffiehuis van MK24 met als thema "oud en nieuw".

Kwaliteit staat hoog in het vaandel bij de lessen bij De Opstap, maar ook het werken en denken vanuit mogelijkheden van cursisten. Vaak is dat een grote cultuuromslag voor cursisten, die binnen de GGZ instellingen gewend zijn dat gefocust wordt op hun klachten en beperkingen.

In 1999 benoemde Wilma Boevink van het Trimbosinstituut De Opstap als een mooi voorbeeld van een brugfunctie tussen GGZ instelling en maatschappij.

In 2015 vervult de Opstap nog steeds als één van de weinige instellingen in Amsterdam deze veilige brugfunctie. Boevink benoemde in haar onderzoek dat de kracht van De Opstap erin schuilt dat de cursisten in de gelegenheid worden gesteld om 'minder patiënt te zijn' en 'meer burger te worden'.

Door het jaar heen zijn er verschillende gesprekken geweest met de gemeente. Uit de gesprekken sprak waardering van de gemeente voor de ontwikkelingsgerichte dagbesteding die De Opstap aan haar doelgroep biedt, in combinatie met extra aandacht voor commitment naast de kwaliteit en professionaliteit in de lessen. Bij collega-instellingen zien we dat door bezuinigingen de professionals, die voorheen werkzaam waren bij dagbesteding zijn vervangen door vrijwilligers. De toestroom naar De Opstap neemt gestaag toe.

Net als vorig jaar had De Opstap een samenwerkingsverband met de Waterheuvel, Cordaan en HVO Querido. Verwijzingen kwamen o.a. van GGZinGeest, AMC, Arkin, NPI, Molemann Tielens, het Antoni van Leeuwenhoek, Reade, Sinaicentrum, i-psy en huisartsen. Door de lange wachtlijsten van sommige GGZ instellingen konden een aantal cliënten voorafgaand aan hun behandeling instromen om alvast structuur en stabiliteit te ervaren.

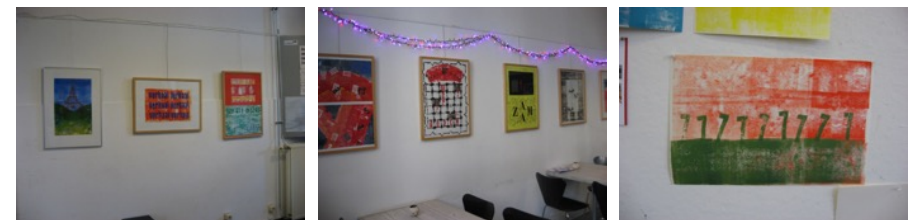
Een keuze uit de lessen

Delftsblauw op pootjes

Een keuze uit de lessen

Druksels: in de voetsporen van Matisse en Werkman

Public relations

Er zijn in 2015 4 nieuwsbrieven rondgestuurd

De reizende tentoonstelling

Van januari tot maart bij PuntP van Arkin

Van april tot juli bij HVO Querido

Van juli tot november bij SCIP

Solo- en duo-exposities van cursisten

Er waren twee solo-exposities en één duo-expositie bij Lunchroom de Buren

Er was een solo-expositie met abstract werk bij HVO Querido

Er was een duo-expositie bij Muziekcentrum Eiwerk

Participatiemarkt 2015

Op dinsdag 10 november was de jaarlijkse participatiemarkt. Voor de eerste maal werd deze gehouden in De Hallen in Amsterdam-west. De Opstap gaf een workshop 'in de voetsporen van Henri Matisse' met druktechnieken door middel van sjablonen. De participatiemarkt werd goed bezocht en iedereen was enthousiast over de nieuwe lokatie.

Nieuwe website

Naomi Blindeman heeft in overleg met de docenten een nieuwe website ontworpen

Gastlessen grafiekatelier Guus Glass

Zoals elk jaar heeft grafiekdocent Guus Glass alle cursisten in twee lessen de fijne kneepjes van het droge naaldetsen bijgebracht. Aan het einde van twee lessen had elke cursist een aantal etsen in zwart/wit afgedrukt en een aantal in kleur.

MK24 en participatie

Vanuit de cliëntgroep van De Opstap zijn er drie vrijwilligers werkzaam bij MK24.

Zij verrichten werkzaamheden in het koffiehuis of conciërgewerk of onderhouden de tuin.

De Opstap en participatie

Vanuit de cliëntgroep zijn er vrijwilligers actief binnen De Opstap.

Drie vrijwilligers houden de voorraad van de materialen op peil, ruimen de kasten op.

Vier vrijwilligers begeleiden cursisten in de vrije werkplaatsen.

Twee vrijwilligers zijn BHV-er voor De Opstap en MK24.

Twee vrijwilligers helpen met de administratie, waarvan één meehelpt met de public relations, het onderhouden van de website en het organiseren van de 'reizende tentoonstelling'

Eén vrijwilliger is chauffeur voor het rondbrengen van de 'reizende tentoonstelling'

Bestuur

Voorzitter: Tineke van den Klinkenberg

Penningmeester: Ton Jagt

Secretaris: Alex Hageman

Docententeam

Cornelie Bartlema, Kaj Glasbergen, Cora Mulder

Vrijwilligers

Anna, Brenda, Els, Liesbeth, Maoula, Mark, Minou, Peter, Saskia, Willemijn

Colofon jaarverslag 2015 Stichting De Opstap

Tekst: Kaj Glasbergen

Eindredactie: Tineke van den Klinkenberg, Cornelie Bartlema

Vormgeving: Kaj Glasbergen & Robbert Reijers

Foto's: Kaj Glasbergen, Willemijn Verhaar

